

Macià i els soviets

Xavier Graset / Nació Digital

Al control duaner a Moscou un policia li pregunta a Francesc Macià, aleshores dirigent d'Estat Català, mentre regira la documentació -desconfiat i veient papers amb la simbologia separatista, amb una estelada-: "Us guia una estrella blanca? Per què no roja? Qui sou? Sou comunistes? Què us porta a les terres de la Unió Soviètica?" D'això fa 90 anys. Macià acompanyat del seu secretari Josep Carner-Ribalta que anota."Amb el nom de Catalunya entrem sense passaport".

Els historiadors Joan Esculies i Enric Ucelay-Da Cal han publicat *Macià al país dels soviets* (Edicions de 1984) i expliquen el seu periple buscant finançament a l'URSS pel seu projecte d'insurrecció.

Va fer ruta des de París, passant per Bèlgica, Holanda, Alemanya, Lituània i Letònia, i es va estar 5 setmanes a Moscou. Es va poder entrevistar amb Bukharin, secretari general del Comintern, acompanyat pel suís Jules Humbert-Droz, el responsable del Comintern pels països llatins i José Bullejos Sánchez, secretari general del PCE, que no és que jugués un paper massa net. La idea d'exportar la revolució a Espanya i amb l'objectiu que els catalans fessin camí cap a la independència no va acabar de convèncer els mandataris soviètics, que estaven en pugnes intestines: Bukharin i Zinoviev, que també va rebre Macià, es barallaven pel poder.

Macià va optar per buscar finançament a la Unió Soviètica, vist que el viatge als EUA on hauria buscat el suport de les comunitats catalanes, a l'estil del que havia fet anys abans Eamon de Valera amb Irlanda, era massa llarg. També havia fracassat l'intent de finançar-se amb bons patriòtics, els Pau Claris. De manera que va optar per l'URSS. I va buscar el suport de la CNT que era el sindicat majoritari, i d'una part del PNB. El resultat de l'expedició, detallada fins a l'última despesa, des d'àpats a bufandes, va costar 18.700 francs, uns 15 mil euros d'avui.

Trotski, que sis anys més tard li demanaria un visat per sortir de la petja d'Stalin, tampoc el va rebre. Al final va tornar amb un document que no es comprometia a res, i sense els diners. Amb tot, Macià va acabar tirant endavant i el complot de Prats de Molló, un nou fracàs, l'acabaria llençant a la presidència de la Generalitat, després de la fama agafada al judici de París.

I la història, la tossuda història de la persistència de buscar els camins més singulars per aconseguir la independència. La independència i el finançament. D'aquella lliçó, que no té res a veure amb el moment present, Esculies creu que l'intent de sumar esforços amb la CNT (junts en una primera fase i amb objectius finals diferents) és el que hauria de servir ara per sumar esforços amb altres partits a banda de Junts pel Sí i la CUP, per reivindicar un referèndum, i que després cadascú defensi el que vulgui.

Macià tenia pressa, i ara també se'n té, malgrat que la revolució social que propugna la CUP esperarà a decidir la investidura el dia 27, just després de l'aniversari de la mort de Macià que cada any recordem per Nadal.